

Credit: Shutterstock

Kolesarska pot „Evropska Amazonka“

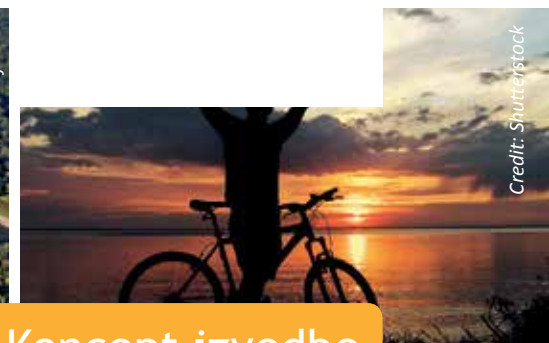
Od Alp do Panonske nižine ob največjem naravnem rečnem sistemu v centralni Evropi.

Credit: Shutterstock

Credit: G. Safarek

Credit: Shutterstock

EURONATUR

Koncept izvedbe

Impressum

Urednik:

WWF Austria

Ottakringer Straße 114 - 116, A-1160 Vienna

wwf@wwf.at

Project-coordinator: Arno Mohl

Uredili

EuroNatur - Stiftung Europäisches Naturerbe

Konstanzer Straße 22, D-78315 Radolfzell

www.euronatur.org

REVITAL Integrative Naturraumplanung GmbH

Nußdorf 71, A-9990 Nußdorf-Debant

www.revital-ib.at

Projektna skupina

Christian Anfang

Mario Lumasegger

Klara Kerpely

Klaus Michor

Arno Mohl

Vesna Maksimovic

Günter Mussnig

Andreas Nemmert

Michaela Reichard

Alexandra Rieger

Branka Španiček

Theresa Schiller

Marian Unterlercher

Prevod:

Bojan Stojanovic

Avgust 2016

Vsebina

1. Splošne informacije	4
2. Pripovedovanje zgodb	8
3. Načrtovanje poti	12
4. Celostna grafična podoba	30
5. Ocena dobrobiti	36
6. Naslednji koraki	38

Projekt sta finančno podprla MAVA Foundation in Asamer Baustoffe AG.

Uvod

Dragi bralci, dragi ljubitelji kolesarjenja,

Porečje Mure, Drave in Donave, skupaj z njihovimi poplavnimi površinami, je eno od najlepših rečnih območij na naši celini. Z dolžino 700 kilometrov, »Evropska Amazonka« povezuje Avstrijo, Slovenijo, Hrvaško, Madžarsko in Srbijo. Popotniki bodo kmalu imeli priložnost izkusiti to fascinantno regijo in njeno izjemno raznoliko naravo, kulturo in zgodovino. V veselje mi je, da vam lahko predstavim koncept kolesarske poti »Evropska Amazonka«.

Spodnje Dravo, ki se vije kot tekoča meja med Madžarsko in Hrvaško, sem prvič obiskal že leta 1992. V tem času je bila ta pokrajina na mednarodni ravni v veliki meri neznana. S svojimi številnimi gramoznimi bregovi, sanjskimi mrtvicami, mogočnimi nižinskimi gozdovi in edinstvenimi prosto živečimi vrstami, me je Drava takoj uročila.

Četrto stoletja kasneje smo se okoljevarstveniki začeli boriti, da bi to edinstveno evropsko naravno dediščino ohranili za prihodnje generacije kot največje rečno zavarovano območje v Evropi in kot prvo petdržavno UNESCO biosferno območje na svetu.

Biosferna območja so primeri regij, kjer se ohranjanje narave z roko v roki izvaja s trajnostnim razvojem regije v korist lokalnega prebivalstva. Kot glavni ekoturistični projekt biosfernega območja Mura-Drava-Donava želita WWF in EuroNatur, skupaj z mednarodnimi turističnimi strokovnjaki in lokalnimi partnerji, vzpostaviti kolesarsko pot »Evropska Amazonka«. Ta krovna blagovna znamka bi združila trenutno obstoječe pobude za vzpostavitev kolesarske poti v regiji, prinesla gospodarske koristi lokalnemu prebivalstvu ter s tem povečala tudi podporo biosfernemu območju.

Kolesarska pot, ki je v celoti dolga okoli 1000 km, se začne na reki Muri na slovensko-avstrijski meji, se nadaljuje ob Dravi in se na koncu konča na osupljivih mokriščih Donave na mejnem trikotniku Hrvaške, Madžarske in Srbije.

Rad bi se zahvalil vsem, ki so prispevali k uspešnemu razvoju tega koncepta. Veselim se nadaljevanja ter upam, da bomo to pionirsko pobudo skupaj odvozili do konca.

Arno Mohl, WWF

1. Splošne informacije

Ozadje

Bodoče petdržavno UNESCO biosferno območje Mura-Drava-Donava (TBR MDD), poznano tudi kot »Evropska Amazonka« (AOE), pokriva površino okoli 1 milijona hektarjev ter povezuje 700 km toka rek Mure, Drave in Donave skozi pet držav (Avstrija, Slovenija, Hrvaška, Madžarska in Srbija). Za dobro delovanje in sprejem s strani lokalnega prebivalstva je potrebno vzpostaviti sistem trajnostnega turizma, ki bo prinesel vidne spodbude regionalnemu gospodarstvu. Cilj je, da se na osnovi zavarovanega območja omogočijo direktne ekonomske koristi ter poveča identifikacija lokalnega prebivalstva z biosfernim območjem.

Glavni cilj

Za nadaljnji socio-ekonomski razvoj biosfernega območja, WWF v sodelovanju z EuroNatur želi podpreti vzpostavitev čezmejne kolesarske poti in ustvariti edinstveno blagovno znamko za kolesarski turizem - Kolesarska pot »Evropska Amazonka« - skozi povezavo obstoječih in izgradnjo novih kolesarskih poti v regiji. Kot prvi korak v implementaciji smo na osnovi sodelovanja z lokalnimi partnerji izdelali ta koncept, ki bo podlaga za prihodnje projekte, ki jih želimo financirati s sredstvi EU.

Projektno območje

Kolesarska pot se bo razvila na območju načrtovanega čezmejnega biosfernega območja Mura-Drava-Donava med Avstrijo, Slovenijo, Hrvaško, Madžarsko in Srbijo. TBR MDD združuje 12 posamčnih zavarovanih območij v petih državah.

Edinstven turistični produkt

Kolesarska pot »Evropska Amazonka« se nahaja znotraj znotraj načrtovanega:

- > **največjega zavarovanega rečnega območja v Evropi** (700 km, 1 mio. ha)
- > **prvega petdržavnega UNESCO biosfernega območja na svetu** in območja petih držav z **raznolikimi kulturami in kuhinjami**

Vključevanje deležnikov

Da bi zagotovili sodelovanje in sodelovanje ustreznih deležnikov iz vseh petih držav pri razvoju koncepta (npr. turistične organizacije, regionalne razvojne agencije, vodstva zavarovanih območij, nevladnih organizacij, zainteresiranih oseb) smo vzpostavili mednarodno delovno skupino. Na treh delavnicah so interesne skupine spremljale in prispevale k procesu načrtovanja, začeni z generacijo idej in zasnove poti. Deležniki so pripomogli opredeliti tudi splošne pogoje za načrtovanje kolesarske poti v različnih državah. Namen je, da se procesu pridružijo deležniki, ki bodo vzdrževali poti po sami vzpostavitvi kolesarske poti »Evropska Amazonka«.

Koncept izvedbe

Leta 2015 sta WWF in Euronatur najela REVITAL Integrative Environmental Planning GmbH, da razvije koncept možne poti. Ključne točke projekta kolesarske poti, ki so usklajene neodvisno od nacionalnih meja in interesov, so povzete v tem izvedbenem konceptu. Vključuje vse potrebne korake izvedbe, načrt stroškov in kolesarske poti v ustreznem merilu.

Za več informacij o »Evropski Amazonki« obiščite
www.amazon-of-europe.com

Kontakti

WWF Austria
Mr Arno Mohl
Ottakringer Straße 114-116
A-1160 Vienna
Tel.: +43 676 83488 300
Email: arno.mohl@wwf.at

EuroNatur
Ms Theresa Schiller
Konstanzer Str. 22
D-78315 Radolfzell
Tel: +49 7732 - 92 72 - 0
Email: theresa.schiller@euronatur.org

REVITAL GmbH
Mr Andreas Nemmert
Nußdorf 71
A-9990 Nußdorf-Debant
Tel.: +43 4852 67499-0
Email: a.nemmert@revital-ib.at

2. Pripovedovanje zgodb

Blagovna znamka

Uspešen razvoj blagovne znamke za turistični proizvod na prostem združuje kakovost pokrajine in potrebe iskalcev aktivnih počitnic.

Te potrebe so lahko zelo različne in vplivajo na odločitev o tem, katero počitniško destinacijo nekdo izbere. Medtem ko je za nekatere odločilna možnost, da se bodo lahko povzpeli na vrh najvišje gore, je za druge bolj privlačno sproščanje, nakupovanje, doživljanje kulture ali zabava. Nekateri pa imajo radi, da na počitnicah odkrivajo nove stvari in raziskujejo neznano.

Slednja skupina je tista na katero cilja kolesarska pot po »Evropski Amazonki«. Medtem ko so vsi vidiki alpske krajine že zelo dobro znani srednjeevropskim popotnikom, širša Panonska nižina, v kateri prevladujejo velike reke, še vedno skriva veliko neznanih zakladov, ki jih je mogoče odkrivati praktično pred svojim pragom.

Kaj obljublja blagovna znamka?

Kombinacija pretežno naravnih rečnih pokrajin v Panonski nižini in potrebe mnogih Evropejcev za raziskovanje novih in neznanih krajev se lahko povzame v naslednjem čustvenem sporočilu za kolesarsko pot »Evropska Amazonka«:

(glej strani 10-11)

Credit: Revital

▲ Različne motivacije za potovanje

Credit: Shutterstock

Credit: G. Safarek

Credit: Shutterstock

Credit: G. Safarek

Credit: Shutterstock

Credit: M. Romulic

Blagovna znamka, obljuba in čustveno sporočilo

„Amazon of Europe“ Bike Trail

Von den Alpen in die Weite Pannoniens - entlang des größten naturnahen Flusssysteme Mitteleuropas.

Unterwegs im größten Biosphärenpark Europas entlang von Mur, Drau und Donau. Landschaft, Kulturen und Kulinarik sind außergewöhnlich vielfältig und geprägt von den 5 Staaten, die der Radweg durchquert. Hier liegen attraktive historische Städte inmitten herrlicher Kultur- und Flusslandschaften. Entdecke die außergewöhnliche biologische Vielfalt im größten naturnahen Flusssystem Mitteleuropas. Natur beobachten, sich im Fluss abkühlen, easy biking - einfach dem Kreislauf des Wassers folgen. Den Alltag vergessen, Wandel und Erneuerung zulassen, die uralte Kraft der Flüsse spüren.“

„Amazon of Europe“ Bike Trail

Na poti v največjem rezervatu biosfere v Evropi, ki je predlagan vzdolž Mure, Drave in Donave.

Raznolikost pokrajin, kultur in kulinarike je značilnost 5 držav, skozi katere bo potekala kolesarska pot. Ob poti so privlačna zgodovinska mesta, ki so umeščena v čudovite pokrajine. Odkrijte izredno biotsko raznovrstnost v najdaljšem naravnem rečnem sistemu v Srednji Evropi. Opazujte naravo, ohladite se v reki - le sledite vodnemu krogu. Pozabite na življenje iz dneva v dan. Dovolite si spremembo in obnovo. Občutite starodavno moč rek.

„Amazon of Europe“ Bike Trail

Provozaj se največim Rezervatom biosfere u Evropi koji je predložen duž Mure, Drave i Dunava.

Raznolikost krajolika, kultura i kuhinje karakterizira 5 zemalja duž kojih biciklistička staza prolazi. Uz stazu postoje atraktivni povijesni gradovi smješteni u prekrasnom kulturnom i riječnom krajoliku. Otkrij izuzetnu biološku raznolikost najdužeg riječnog sustava u Srednjoj Evropi. Promatraj prirodu, ohladi se u rijeci - samo slijedi ciklus vode. Zaboravi svakodnevicu. Prepusti se promjeni i obnovi. Osjeti drevnu moć rijeka.

„Amazon of Europe“ Bike Trail

Járja be Európa legnagyobb, a Mura, Dráva és Duna folyók mentén létrejövő bioszféra rezervátumát.

Lenyűgöző a táj a kultúra és a gasztronómia sokfélesége az öt országot érintő kerékpárúton. Érdekes történelmi városok és kulturális kincsek várják a folyók mentén, a gyönyörű, vidéki tájban.

Fedezze fel a rendkívül gazdag élővilágot Közép-Európa legnagyobb, természetes folyók alkotta ártéri rendszerében.

Lesse meg a természetet, hűsölgjön a folyók vizében – kövesse a víz körforgását.

Feledje el a hétköznapi fáradalmait. Engedjen a felfrissítő élményeknek.

Érezze a folyók ősi erejét.

„Amazon of Europe“ Bike Trail

Provozajte se najvećim Rezervatom biosfere u Evropi, predloženog duž reka Dunav, Drava i Mura.

Raznovrsnost predela, kulturnog nasleđa i kuhinje karakterisana je uticajima 5 zemalja kroz koje prolazi biciklistička ruta.

Duž rute postoje atraktivni istorijski gradovi smešteni u prekrasnim kulturnim i rečnim predelima.

Otkrijte izuzetnu biološku raznovrsnost u najvećem prirodnom rečnom sistemu u Centralnoj Evropi.

Posmatrajte prirodu, rashladite se u reci – samo pratite ciklus vode.

Zaboravite na svakodnevicu.

Prepustite se promeni i obnovi.

Osetite drevnu moć reka.

„Amazon of Europe“ Bike Trail

From the Alps to the Pannonian Plain along the largest natural river system in Central Europe

Out and about in the largest Biosphere reserve in Europe, travelling along the Mura, Drava and Danube.

The variety of landscapes, cultures and cuisines are characterised by the 5 countries the bike trail runs through. Along the trail, there are attractive historical towns set in beautiful cultural- and riverine landscapes.

Discover the extraordinary biodiversity in the longest natural river system in Central Europe.

Observe nature, cool off in the river - just follow the water cycle.

Forget about day-to-day life.

Allow change and renewal.

Feel the ancient power of the rivers.

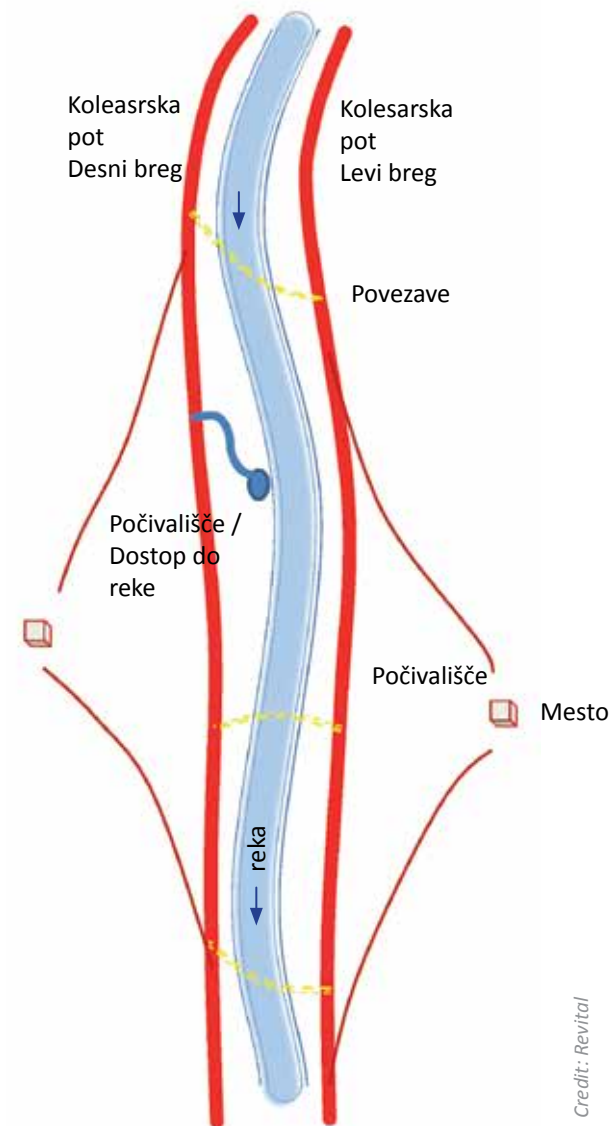

3. Načrtovanje poti

Načela načrtovanja

Načrtovanje kolesarske poti »Evropske Amazonke« sledi natančnim smernicam:

- > **Splošne zahteve:** kolesarska pot »Evropska Amazonka« povezuje pet držav: Avstrijo, Slovenijo, Hrvaško, Srbijo in Madžarsko. Trasa gre vzdolž treh velikih nižinskih rek Mure, Drave in Donave – od Alp do Panonske nižine. Na poti združuje »izkušnjo narave s petimi zvezdicami« s kulturno ponudbo in obstoječo turistično infrastrukturo.
- > **Dvostranska trasa:** kolesarska pot »Evropska Amazonka« je vzpostavljena na obeh straneh reke, ki jih na različnih mestih povezujejo mnogi mostovi. Možnost obvozov zagotavlja dodatne slikovite naravne in kulturne znamenitosti.
- > **Vsaka etapa** je vzdolž določene proge na kateri se lahko potuje v obeh smereh. Vse etape se lahko uporablja samostojno ali v kombinaciji z drugimi etapami.
- > **Težavnost:** prijetno kolesarstvo po kolesarski poti »Evropska Amazonka« je bistvenega pomena. Dolžina vsake etape se giblje med 60 in 140 km z najdaljšim potovalnim časom 6 ur. Poleg tega ima vsaka etapa vsaj 2 počivališča.
- > **Kakovost kolesarskih poti:** kolesarska pot »Evropska Amazonka« izključno uporablja obstoječe poti, ki so širše od 2 metrov, da se izognemo nevarnim lokacijam.

Credit: Revital

> **Skupna dolžina** kolesarske poti »Evropska Amazonka« je 1.822 km (obe strani rek).

> **Kolesarska pot »Evropska Amazonka« je izvedena na obstoječih cestah**, ni potrebno graditi novih cest! 43% poti je po obstoječih mednarodnih kolesarskih poteh.

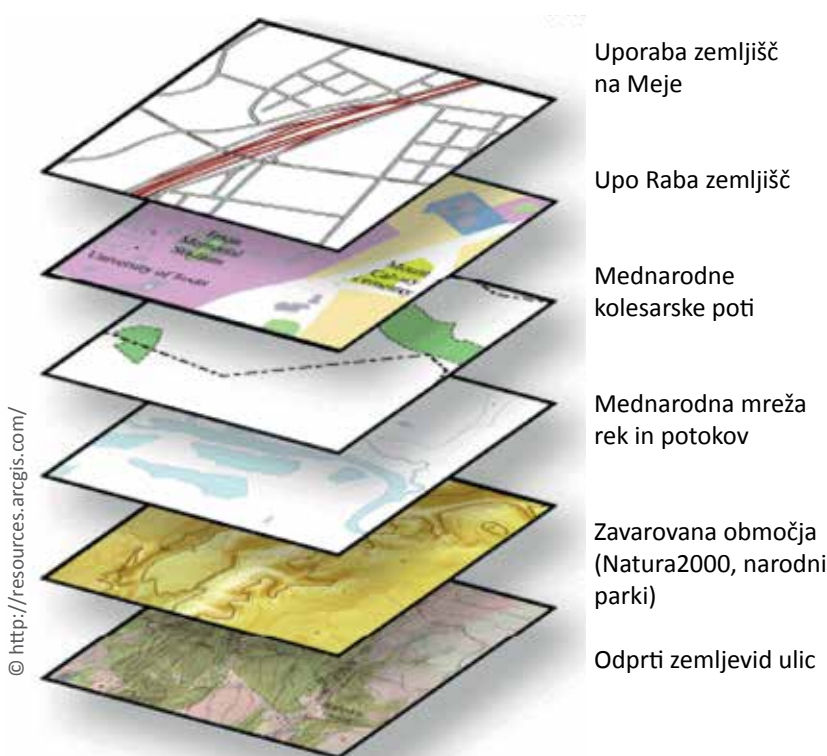
> **Privlačnost in raznolikost pokrajine:** kolesarska pot »Evropska Amazonka« združuje privlačne kraje in raznolike pokrajine, medtem ko trasa poteka kolikor je mogoče blizu rek.

> **Izogibanje motnjam** kolesarska pot »Evropska Amazonka« se izogiba vizualnim, zvočnim in industrijskim motnjam, pri čemer se izogiba tudi ekološko občutljivim območjem.

> **Objekti na trasi:** kolesarska pot »Evropska Amazonka« ponuja dostopne točke do reke, območja za piknik in objekte za opazovanje narave.

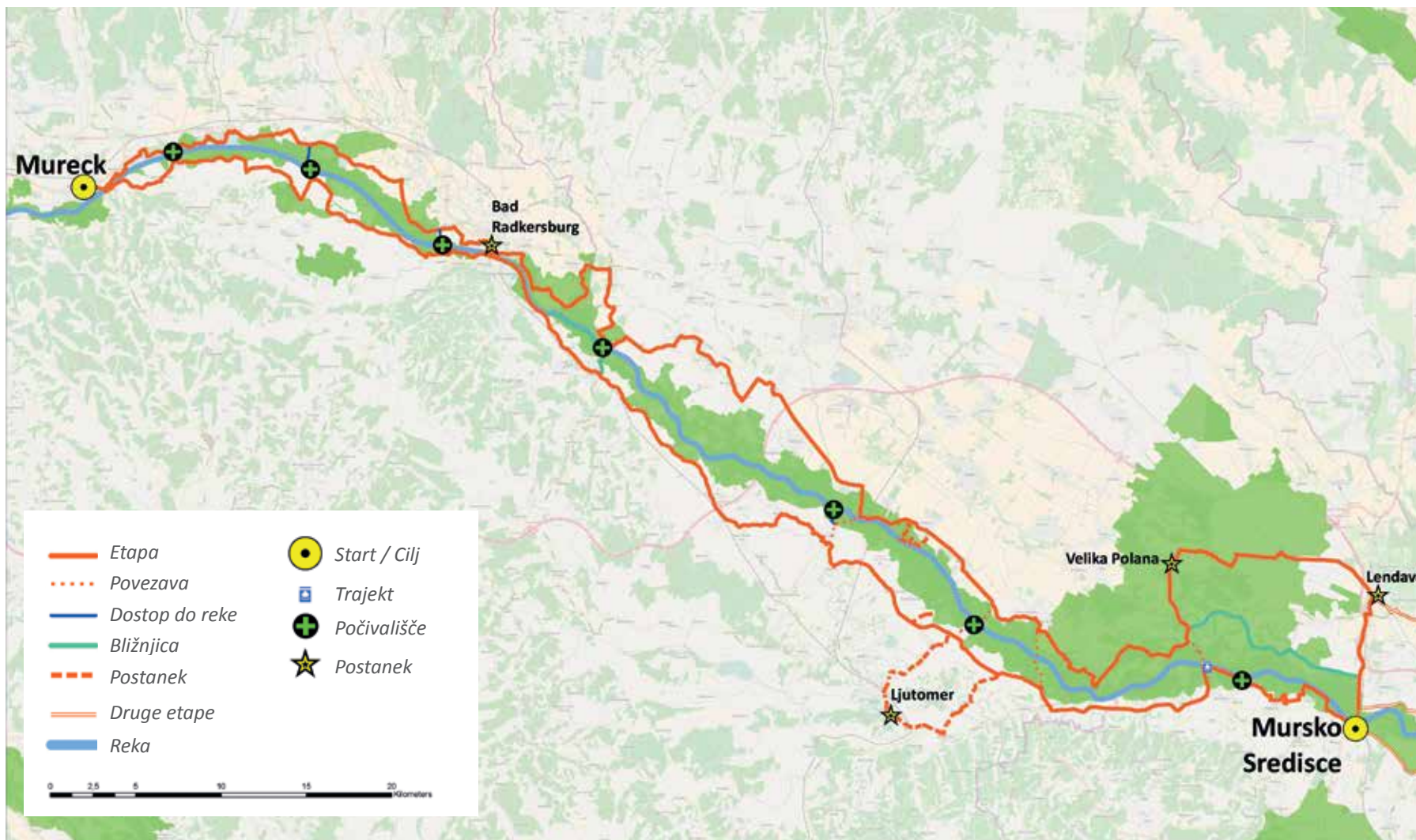
Načrtovanje kolesarske poti

Kolesarska pot »Evropska Amazonka« temelji na bazah geografskih podatkov, ki so bili pred tem analizirani z geografskim informacijskim sistemom (GIS). O nastalem osnutku trase se je nato razpravljalo z udeleženci treh mednarodnih delavnic, ki so potekale oktobra 2015 ter februarja in junija 2016, da bi se določila prva predlagana trasa, ki bo služila kot osnovni predlog. Natančna pot bo določena v okviru postopka izvedbe, v katero bodo ponovno vključene regionalne interesne skupine (npr. turistične organizacije, občine, zavarovana območja, ponudniki turističnih storitev, itd).

▲ GIS podatki so osnova za načrtovanje kolesarske poti

Etapa 1: Mureck – Mursko Središće

Start:

Mureck

Počivališča:

Bad Radkersburg

Ljutomer

Velika Polana

Lendava

Cilj:

Mursko Središće

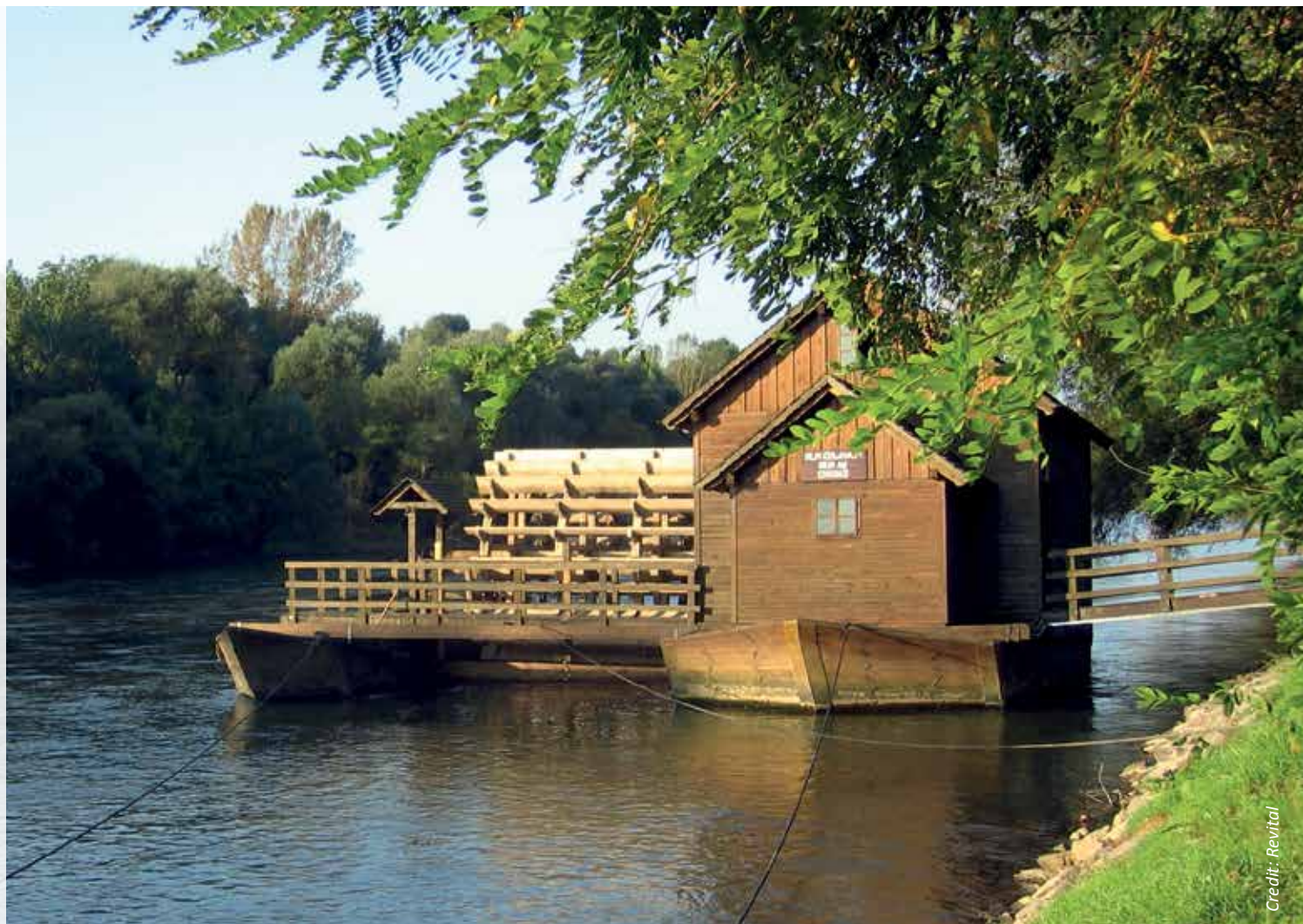
Dolžina:

96 km (desna stran)

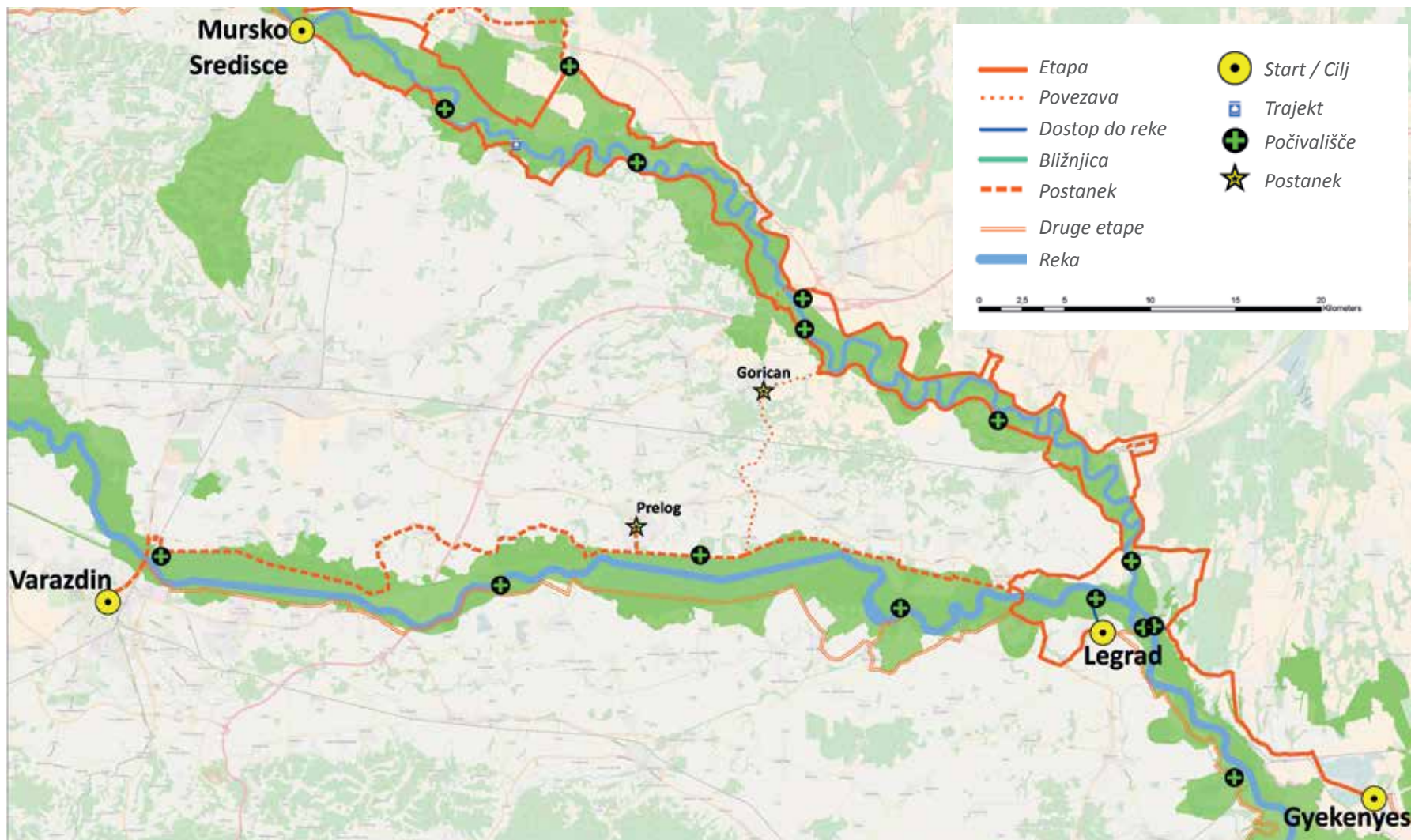
117 km (leva stran)

Naravne in kulturne znamenitosti (izbor):

- > Predlaganih 7 počivališč
- > Območja Nature 2000
- > Veliki poplavni gozdovi
- > mesta obnove rek
- > Info Center Biomura
- > Evropska vas štorkelj
- > Stolp za opazovanje
- > Naravna pot Mureck
- > 3 mlini in trajekti
- > Mlinska učna pot
- > 4 termalni vrelci
- > Zgodovinsko mesto Bad Radkersburg
- > Škofovska cerkev Sv. Martina
- > Etno zbirka družine Trstenjak
- > Cerkev Sv. Marije in Sv. Ladislava
- > Rudarska spominska hiša Cimper

Etapa 2: Mursko Središće - Varaždin / Legrad / Gyékényes

Start:

Mursko Središće

Počivališča:

Goričan
Prelog
Varaždin

Cilj:

Varaždin / Legrad / Gyékényes

Dolžina:

95 km (Mursko Središće - Legrad)
162 km (Mursko Središće - Varaždin)

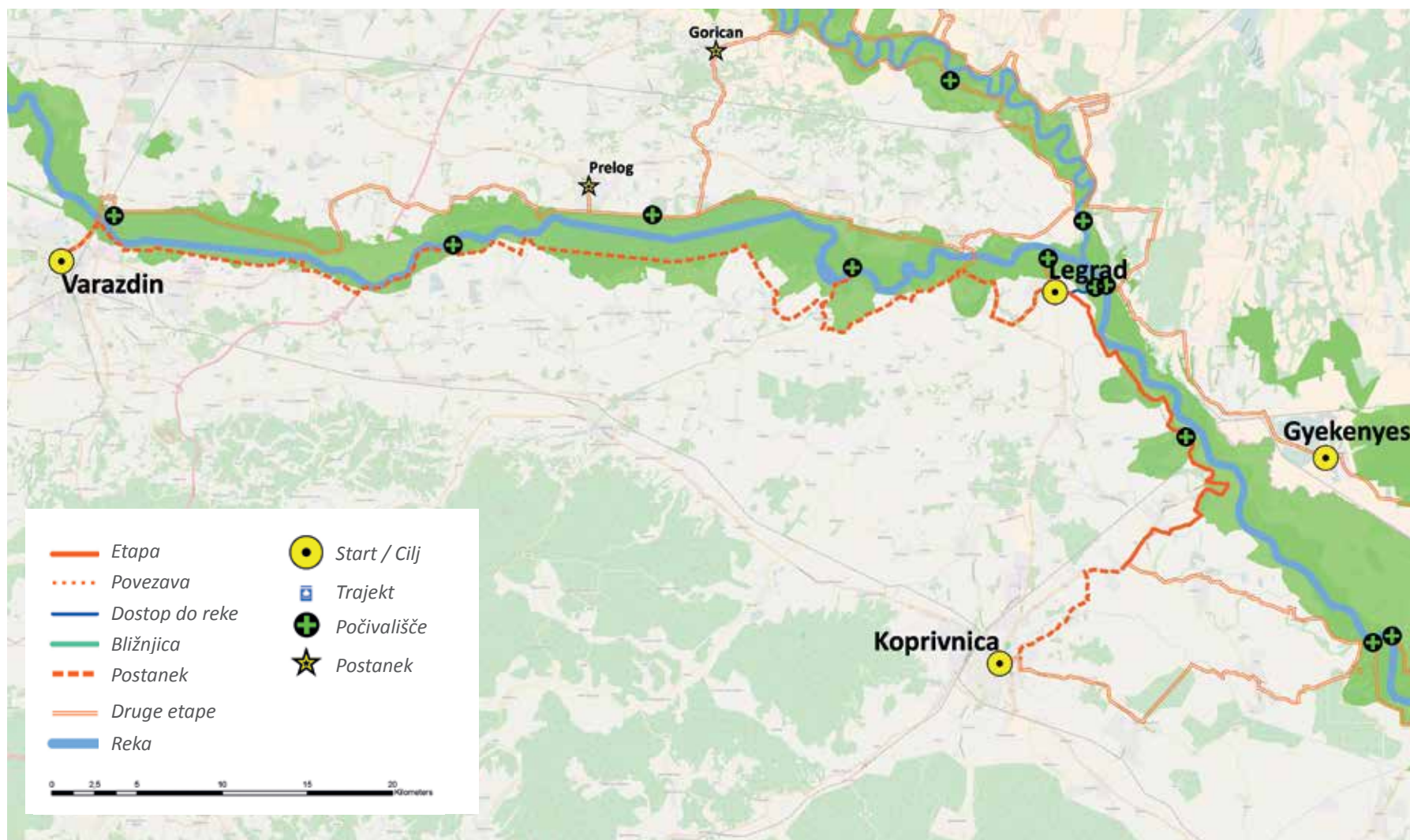
Naravne in kulturne znamenitosti (izbor):

- > Predlaganih 10 počivališč
- > Krajinski park "Drava-Mura"
- > Posebni zoološki rezervat Veliki Pažut
- > Sotočje Mura-Drava (Halászcsárda)
- > Panonska rjava živina
- > Bunkerji iz hladne vojne
- > Vodna šola pri Legradu (pod izgradnjo)
- > Naravna izobraževalna pot Murščak
- > Kmetija Muškatljin
- > Staro mestno jedro in grad Varaždin
- > Memorijalni obelisk Nikola Zrinski
- > Lokalna etnografska zbirka čipke
- > Cerkev: Sv. Jakob, Sv. Vid, Sv. Križ, Sedem Muk Device Marije

Credit: G. Sofarek

Etapa 3: Varaždin / Legrad - Koprivnica

Start:

Varaždin / Legrad

Postanek:

Varaždin

Cilj:

Koprivnica

Dolžina:

48 km (Legrad - Koprivnica)

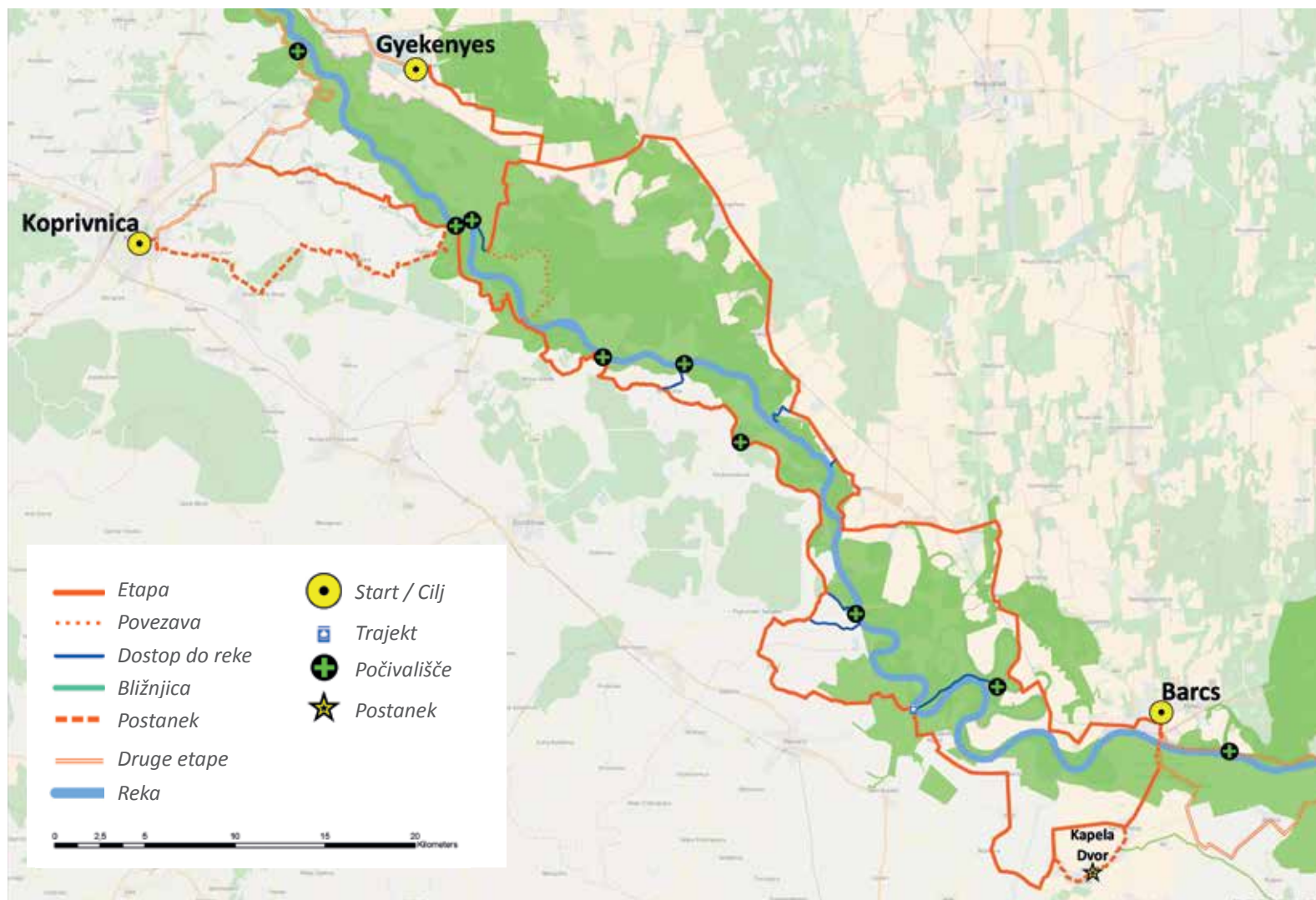
117 km (Varaždin - Koprivnica)

Naravne in kulturne znamenitosti (izbor):

- > Predlaganih 5 počivališč
- > Krajinski park "Drava-Mura"
- > Posebni zoološki rezervat Veliki Pažut
- > Sotočje Mura-Drava (Halászcsárda)
- > Naravna pokrajina Drave
- > Opazovanje ptic (mala čigra)
- > Največja kolonija breguljke
- > Adrenalinski parki / festivali
- > Jezero Šoderica (koplanje)
- > Jezero Gyékényes (ribolov, koplanje)
- > Praznovanje dneva Sv. Mihael
- > Župnijska cerkev Sv. Nikolaja
- > Frančiškanski samostan / Sv. Anton
- > Židovska sinagoga
- > Pravoslavna cerkev Svete Trojice
- > Kapela: Mati Boga Grantule
- > Muzej prehrane „Podravka“
- > Spomenik kolesarstvu na glavnem trgu
- > Mestni muzej Koprivnica

Etapa 4: Koprivnica – Barcs

Start:

Koprivnica / Gyékényes

Počivališče:

Kapela Dvor

Cilj:

Barcs

Length:

125 km (desna stran)

106 km (leva stran)

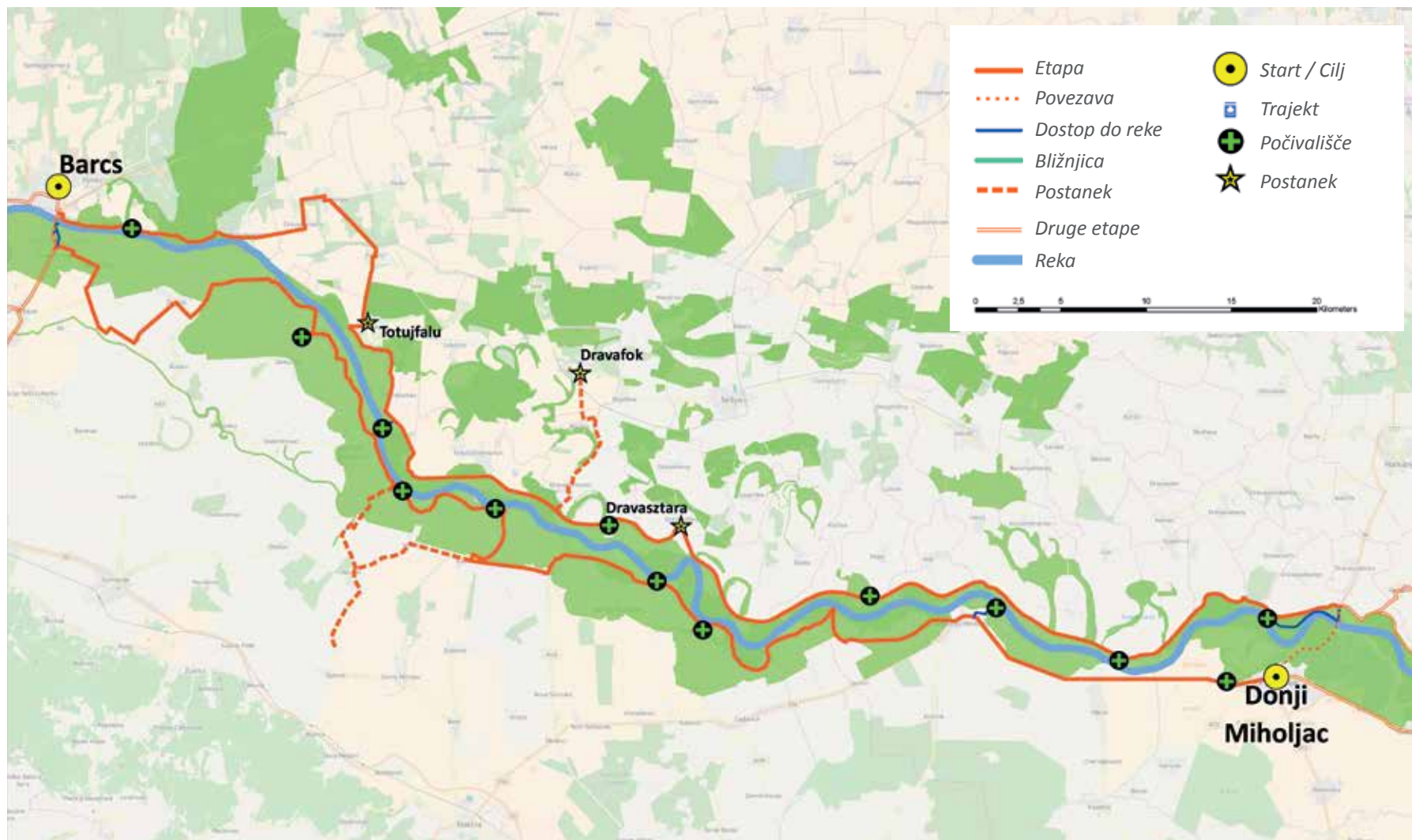
Naravne in kulturne znamenitosti (izbor):

- > Predlaganih 9 počivališč
- > Krajinski park „Drava-Mura“
- > Duna-Drava National Park center
- > Razgledne točke Drave
- > Opazovanje ptic (čebelar)
- > Molve kulturna krajina
- > Zavarovano območje Čambina
- > Ješkovo (rokavec Drave)
- > Repaš hrastov gozd
- > Tradicionalna paša
- > LIFE projekt „Stara Drava“
- > Jezero (Plavanje)
- > 1000 let stara meja
- > Rečni trajekti
- > Molve romarska cerkev
- > Muzej umetnosti
- > Galerija kiparja Ivana Sabolića
- > Galerija naivne umetnosti
- > Galerija Josip Generalič
- > Zasebna galerija naive Vecenaj

Credit: G. Safarek

Etapa 5: Barcs – Donji Miholjac

Start:

Barcs

Počivališča:

Tótújfalu

Dravafok

Dravasztara

Cilj:

Donji Miholjac

Dolžina:

116 km (desna stran)

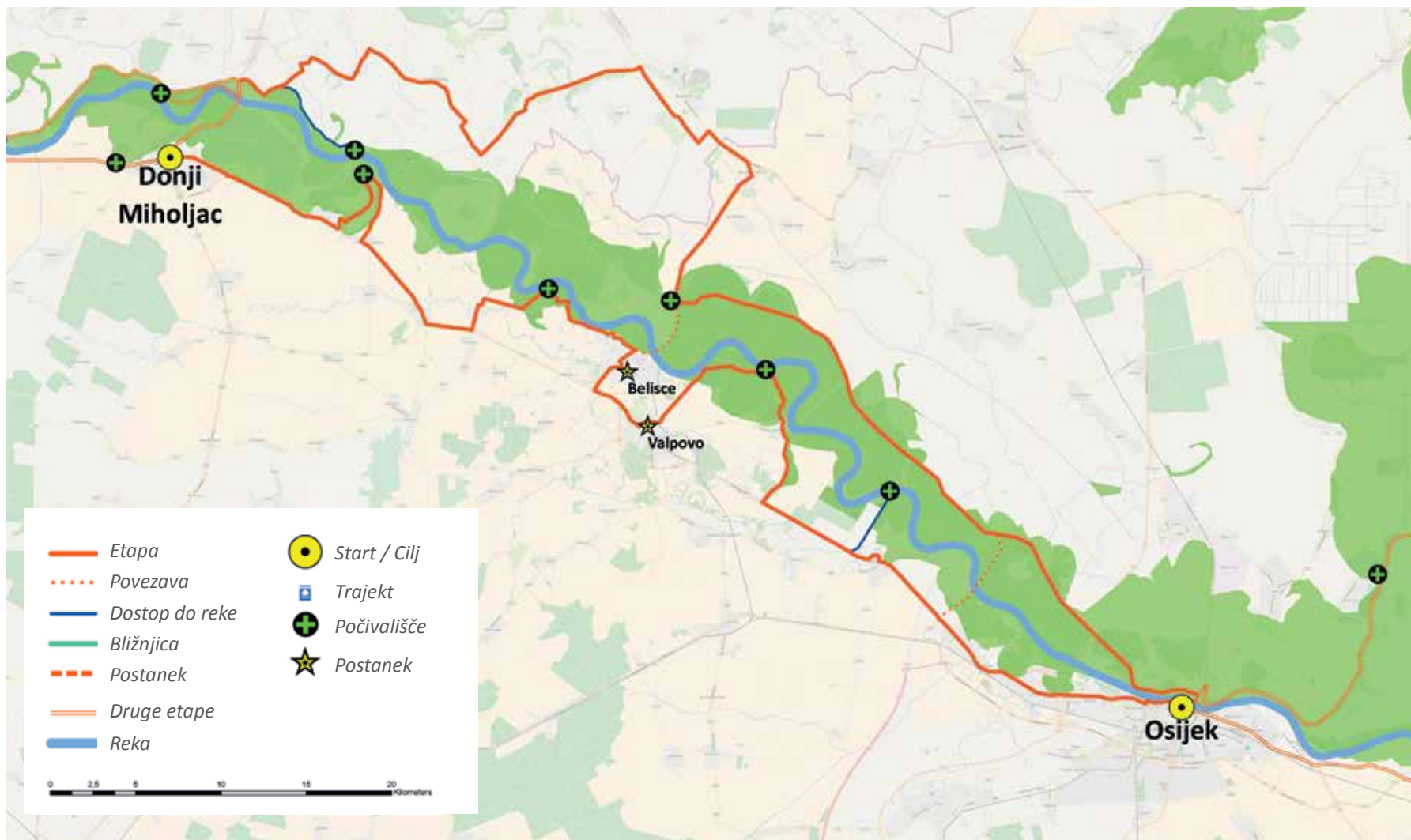
114 km (leva stran)

Naravne in kulturne znamenitosti (izbor).

- > Predlaganih 13 počivališč
- > Krajinski park „Drava-Mura“
- > Narodni park Duna-Drava
- > Opazovanje ptic
- > Zavarovano območje Donji Miholjac
- > Ribniki Donji Miholjac
- > Dravske mrtvice
- > Peščene sipine
- > Dravski otoki
- > Opazovalni stolp iz hladne vojne
- > Ekoturistični center “Starodavna Drava”
- > Cerkev Sv. Mihaela
- > Grad Prandau
- > Grad Mailath

Etapa 6: Donji Miholjac - Osijek

Start:

Donji Miholjac

Počivališča:

Belišće

Valpovo

Cilj:

Osijek

Dolžina:

99 km (desna stran)

93 km (leva stran)

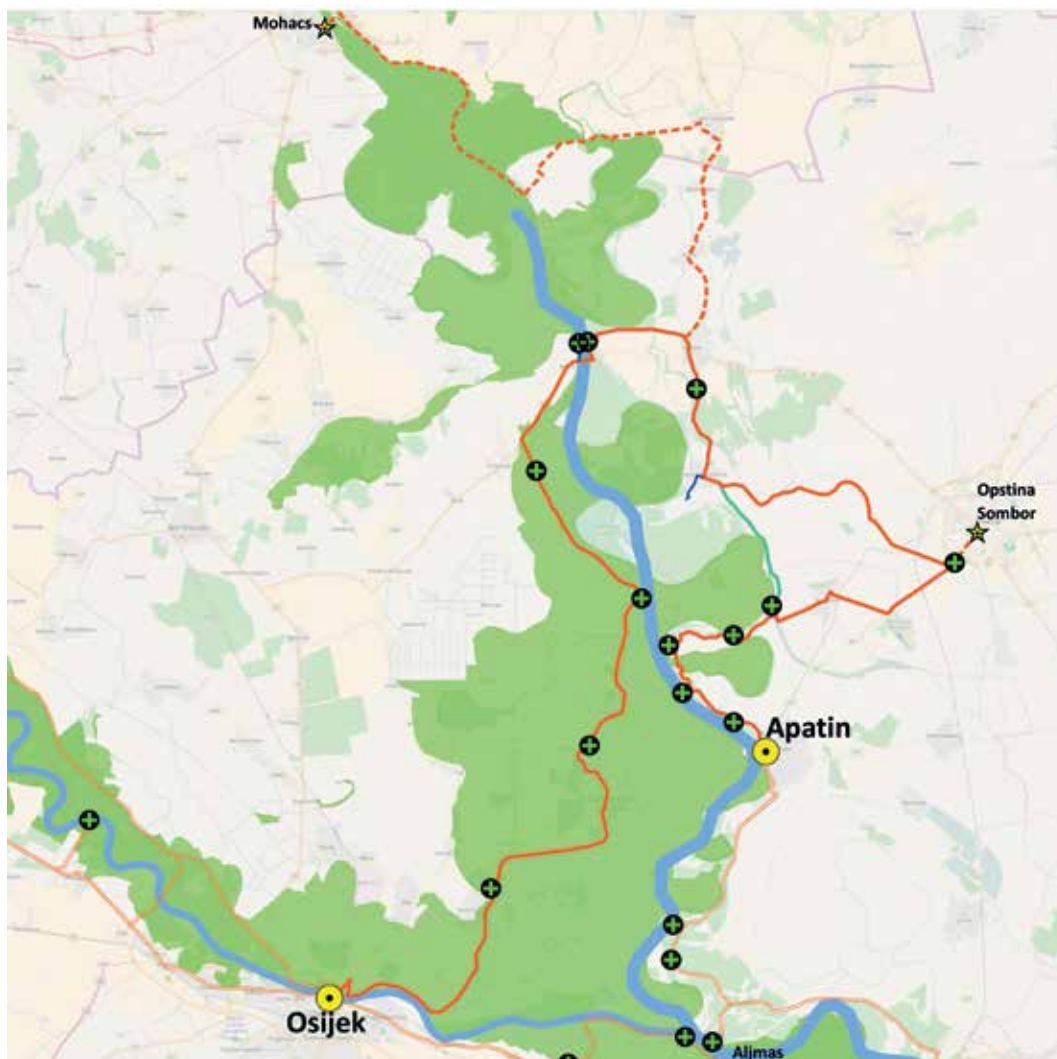
Naravne in kulturne znamenitosti (izbor):

- > Predlaganih 6 počivališč
- > Krajinski park „Drava-Mura“
- > Posebni rezervat Podpanj
- > Opazovanje ptic
- > Največji poplavni gozd na Dravi
- > Čudovita dravska pokrajina
- > Zavarovano območje Donji Miholjac
- > Zavarovano stepsko območje (edini primer v HR)
- > Staro mestno jedro Osijeka
- > Zavarovano območje pokopališče v Biljah
- > Gradovi: Gutmann palace, Normann Grad, lovski grad Eugena Savojskega, Tvrnja
- > Valpovo poletni festival
- > Cerkev: Sv. Mihael, Sv. Peter in Pavlova katedrala
- > Panonski izziv - Festival ekstremnih kolesarskih športov

Credit: K. Dapra

Etapa 7: Osijek – Apatin

- Etapa
- Povezava
- Dostop do reke
- Bližnjica
- Postanek
- Druge etape
- Reka
- Start / Cilj
- Trajekt
- Počivališče
- Postanek

Start:

Osijek

Počivališča:

Mohács, Opština Sombor

Cilj:

Apatin

Dolžina:

227 km (total)

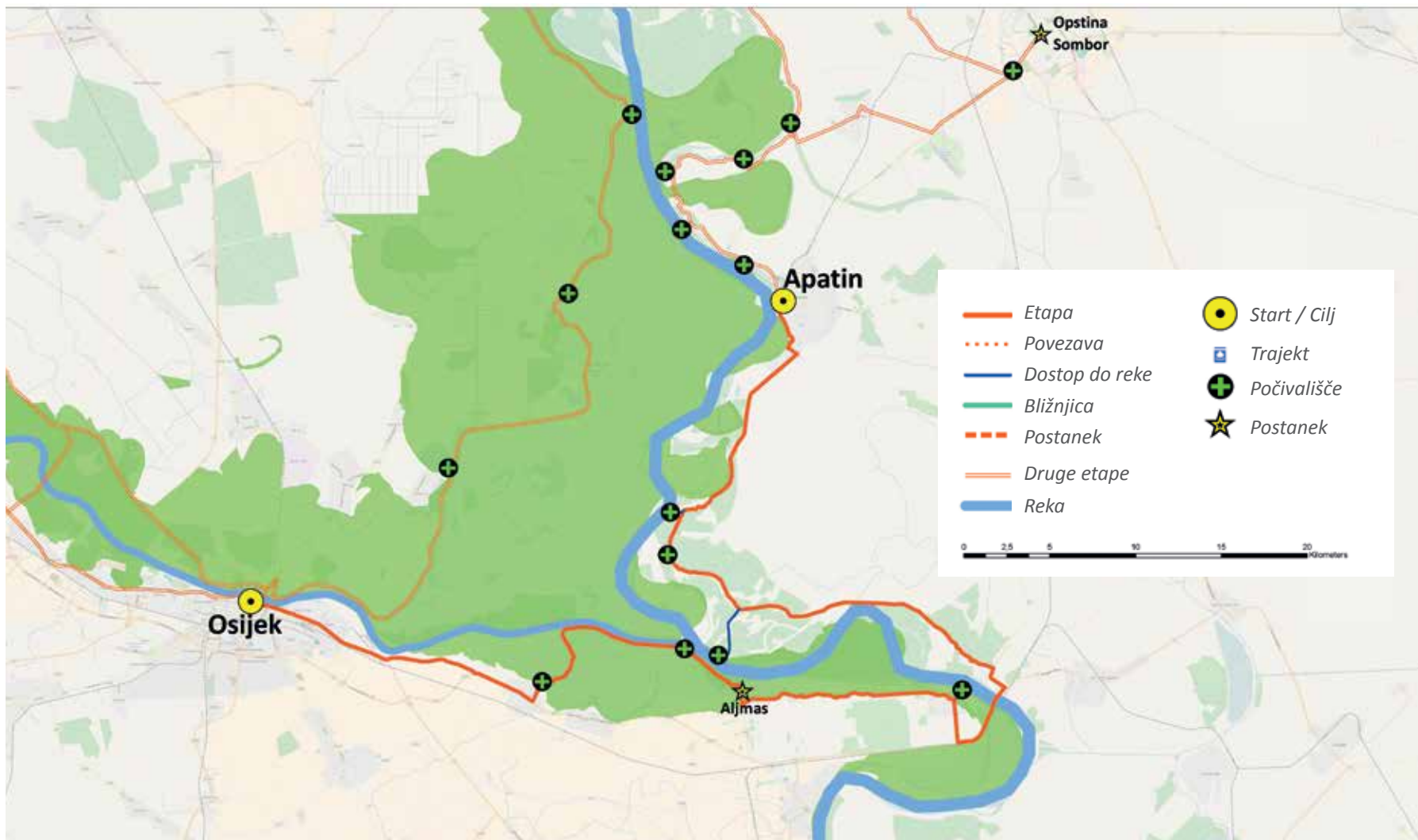
Naravne in kulturne znamenitosti (izbor):

- > Predlaganih 12 počivališč
- > Krajinski park Kopački rit & Duna-Drava
- > Vožnje z ladjami, ribniki Podunavlje
- > Tradicionalni ribji paprikaš
- > Paša panonskega sivega goveda
- > Stara ribiška vas Kopačevo
- > Opazovanje ptic (čaplje, orli, kormorani)
- > Razgledna točka na Donavi
- > Mohács: Trajekt & Staro mestno jedro
- > Etno vas Karanac
- > Zlatna Greda Eko center
- > Vinske kleti Baranje
- > Jezero Djola
- > Bezdan Spa
- > Sokač hiša/muzej
- > Kolar etno zbirka - Biseri Baranje
- > Gradovi: Tikveš, Kneževo
- > Spomenik bitki pri Batini
- > Zapornice za kanale, ki jih je projektiral Eiffel
- > Staro mestno jedro Somborja
- > Ribiška hiša Lavač

Credit: M. Romulic

Etapa 8: Apatin –Osijek

Start:

Apatin

Počivališče:

Aljmaš

Cilj:

Osijek

Dolžina:

104 km (total)

Naravne in kulturne znamenitosti (izbor):

- > Predlaganih 5 počivališč
- > Čudovita pokrajina Donave
- > Posebni naravni rezervat Gornje Podunavlje
- > Obnova mokrišč Strbac
- > Ustje Drava – Donava
- > Muzej gozdarstva
- > Planinska pot Liska
- > Baročni center mesta, grad Eltz
- > Pivovarna Apatin
- > Muzej vučedolske kulture, vinske kleti Iloka
- > Muzej/grad Odesalchi
- > Svetišče zaščitnice beguncev
- > Muzej nemške kulture
- > Nemška mestna hiša družine Maleš
- > Katoliška cerkev s črno Madonno
- > Pravoslavna cerkev svetih apostolov
- > Sinagoga

Credit: M. Romulic

4. Celostna grafična podoba

Razvoj in uporaba celostne grafične podobe krepi vizualno identiteto kolesarske poti »Evropska Amazonka« in povečuje njeno prepoznavnost preko meja in kultur.

Glavne značilnosti celostne grafične podobe kolesarske poti »Evropska Amazonka« se odražajo v naslednjih elementih:

Logotip »Evropske Amazonke«

Tri reke Mura, Drava in Donava, ki se nahajajo v zavarovanem območju, so integrirane v besedilo logotipa kot »podnapis«. Subtilni valovi tečejo skozi logotip, ga ločijo na tri trakove in nanjo prenesejo značaj zastave.

Barve

Glavne barve kolesarske poti »Evropska Amazonka« sta dva različna zelena odtenka, ki se nahajata na logotipu. Zelene barvi simbolizirata razkošje in vitalnost, ki sta značilna za rečno pokrajino biosfernega območja »Mura-Drava-Donava«. Zelene odtenki sporočajo tudi ekološko ozadje kolesarski poti, v kontekstu zavarovanega območja. »Naravna« barvna shema poleg tega omogoča harmonično in diskretno postavljanje kašipotov na tem območju.

▲ Logo "Evropske Amazonke"

C 70 M 20 Y 40 K 25

C 45 M 0 Y 75 K 0

▲ Logotip kolesarske poti »Evropske Amazonke«
(predlogi)

Logotip kolesarske poti »Evropske Amazonke«

Kolesarska pot »Evropska Amazonka« potrebuje logotip, ki je tesno povezan z logotipom »Evropska Amazonka«, in ki omogoča enostavno razširitev in fleksibilno uporabo.

Da bi to dosegli, bo novi logotip »Evropske Amazonke« dopolnjen z zastavo ali s kolesom, ki jih je mogoče prilagoditi v smislu besedila in barve glede na namen. Pri tem se logotip še vedno lahko razširi, prilagodi in je zelo prepoznaven.

▲ Possible logo versions

C 20 M100 Y100 K 0

C 70 M 0 Y 0 K 0

C 0 M 35 Y 90 K 0

Sistem signalizacije

Enoten sistem signalizacije se bo uporabljal po celotni kolesarski poti »Evropska Amazonka«. Na voljo so naslednje možnosti za signalizacijo:

- > Uporaba **nalepk** na obstoječih kažipotih
- > Izdelava **novih kažipotov**: postavijo se lahko na novih mestih (potrebno jih je določiti), ali na že obstoječih.

Vsi kažipoti bodo imeli naslednje osnovne informacije:

Logotip (glavni logo ali njegove različice v skladu s celotno grafično podobo)

Smer

Ime vasi

Oddaljenost

▲ Primer možne signalizacije z uporabo oznak na obstoječem smerokazu (fotomontaža)

▲ Primer možne signalizacije z novimi smerokazi (fotomontaža)

Informacijski in počivališki objekti

Prepoznavni infrastrukturni objekti omogočajo obiskovalcem, da pridobijo nekaj informacij o območju in/ali da se spočijejo za nekaj časa. Prav tako bodo zagotovljene smernice za obiskovalce in vizualna signalizacija kolesarske poti »Evropske Amazonke« po celotni trasi. Informacijski objekti na kolesarske poti »Evropske Amazonke« temeljijo na jasni, zmanjšani, shemi in modularni zasnovi. Osnovni elementi omogočajo združevanje informativnih elementov glede na različne zahteve.

Primeri možnih objektov:

- > **Enostavne platforme** za počitek ali za piknik
- > **Info table:** vsebujejo informacije o poti ali posebnih prostorih na kraju samem, zlasti informacije o začetku in koncu etape
- > **Pokrite in na vreme odporne info točke** ob kolesarski poti
- > **»Kolesarska pristanišča«:** postajališča, kjer imajo obiskovalci dostop do reke

▲ Platforma „Evropska Amazonka“ – osnovni element info-objekta (fotomontaža)

Zasnovo površin, kot tudi izbor elementov in velikost, je potrebno prilagoditi glede na razmere na kraju samem.

V zvezi s tem so pomembni naslednji osnovni pogoji:

- > Enostavno vzdrževanje in servis
- > Proizvodnja lokalnih / regionalnih podjetij na kraju samem
- > Nizki stroški proizvodnje

Primere je mogoče najti na naslednjih straneh

Skica info table

Info tabla je sestavljena iz dveh osnovnih elementov: tal in table. Stenski element se uporablja za prikaz informacij. Element tal bo vgrajen v kolesarsko pot in ga kolesarji lahko prečkajo. Info table so še posebej primerne za obveščanje kolesarjev o razgledih, začetnih in končnih točkah.

▲ „Evropska Amazonka“ Info tabla (fotomontaža)

Skica Info-Box

Info-Box kolesarske poti „Evropska Amazonka“ uporablja le malo prostora, je odporen na vreme in omogoča kolesarjem, da preberejo nekaj informacij ali da si vzamejo kratek premor v vaseh ali na info točkah.

Info-Box je sestavljen iz 5 osnovnih elementov:

- > Talne obloge
- > 2 steni
- > Streha
- > Prilagojena klop
- > Stojala za kolesa

Stranske plošče se lahko uporabijo za prikaz informacij; 2 strani Info – Boxa sta odprti, tj. nimajo zidu

▲ „Amazon of Europe“ Info-Box (skica)

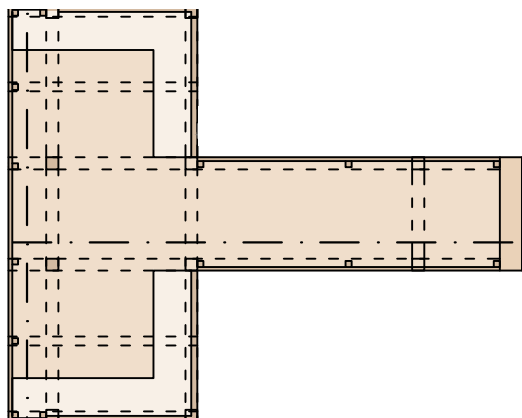
▲ „Kolesarsko pristanišče“ (fotomontaža)

Koncept počivališča / Kolesarsko pristanišče

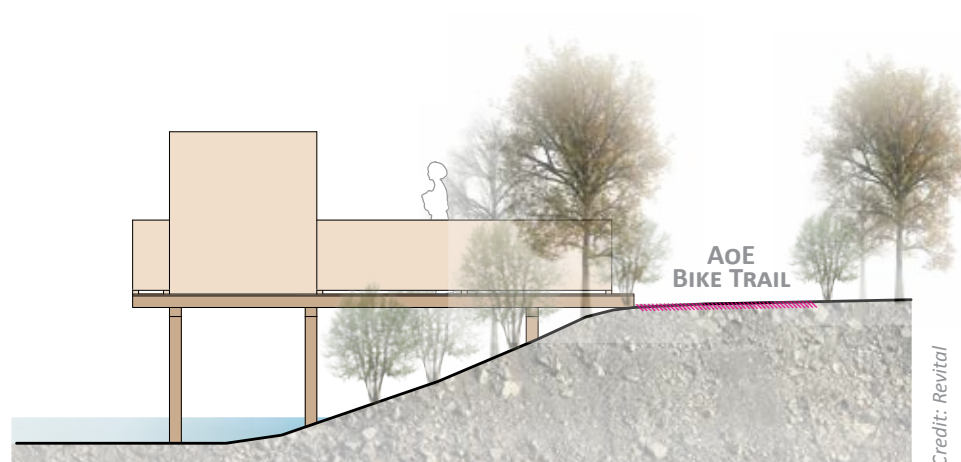
Kolesarsko pristanišče »Evropske Amazonke« je iz dveh informacijskih tabel, ki bodo pod streho in zrcalno druga na drugo. V Kolesarskem pristanišču bo sedišče, povezujoči most s kolesarsko potjo in (po želji) stopnišče v reko. Kolesarsko pristanišče združuje informiranje z opazovanjem narave in neposredno izkušnjo reke.

Površine stranskih in zadnjih sten Info Boxa se lahko popolnoma natisnejo. Platforma bo poravnana s pogledom na reko, okno na zadnji strani bo omogočilo ogled bližnjih poplavnih ravnin.

Konstruktivne podrobnosti in varnostne vidike bo vedno potrebno prilagoditi individualno glede na okoliščine na kraju samem.

▲ „Evropska Amazonka“ kolesarsko pristanišče (skica)

5. Koncept ocene dobrobiti

Ozadje

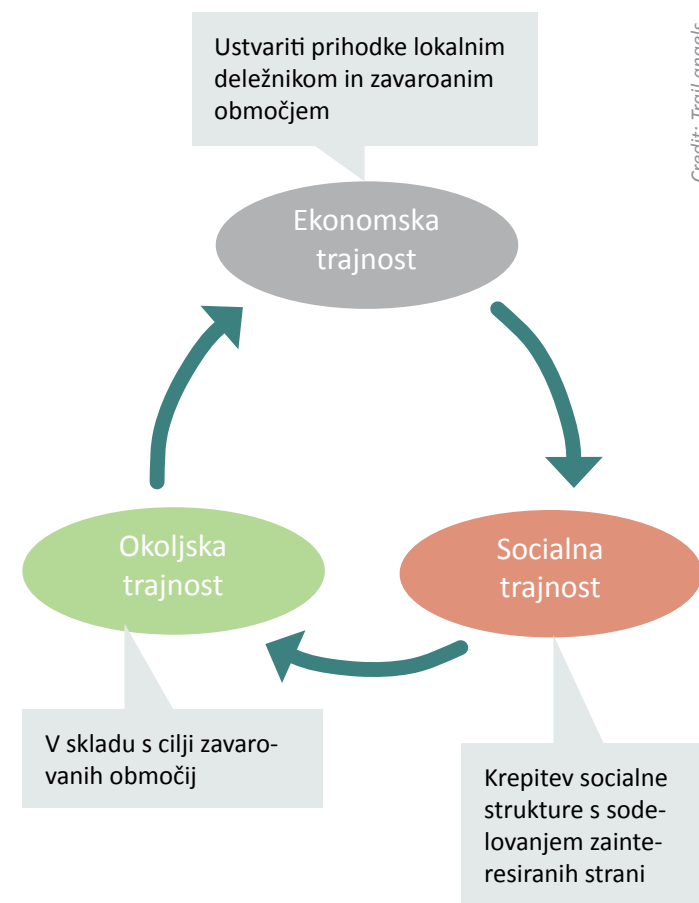
Eden od ciljev kolesarske poti »Evropska Amazonka« je uporaba trajnostnega turizma, da bi nastavili vidne spodbude za regionalno gospodarstvo za pridobitev ekonomskih koristi za lokalno prebivalstvo in zavarovana območja, ki sodelujejo (►). To pa povečuje identifikacijo lokalnega prebivalstva z biosfernim območjem.

Koncept ocene dobrobiti predlaga kako lahko Bike Trail prinese finančne koristi za lokalno prebivalstvo, zavarovanim območjem in turizmu, s poudarkom na vključevanju zavarovanih območij na območju TBR MDD.

Organizacijska struktura

Koncept predvideva tri implementacijske nivoje, ki jih definirajo različne interesne skupine z različnimi odgovornostmi in povezavami (►►).

- I. **Nivo zasnove** se nanaša na fazo zasnove ocene dobrobiti. Odgovorna je ekipa za koncept.
- II. **Nivo upravljanja** se nanaša na celotno upravljanje kolesarske poti. Člane projektnega sveta (PS) je treba še opredeliti. Bo finančno podprt z prihodki iz AoE BT centrov za rezervacije (BCS). Natančen delež bo treba opredeliti na podlagi ekonomskih analiz.
- III. **Nivo izvajanja** se nanaša na lokalno in regionalno izvajanje na AOE BT. Odgovorni deležniki so centri za rezervacije, uprave zavarovanih območij (PAA) in ponudniki storitev (SP). PAA bodo prejeli delež prihodkov iz DP. Natančen delež potrebno opredeliti.

Credit: Trail angels

▲ Temelji trajnostnega turizma in njegove dobrobiti

Nivo

Odgovorni in povezave

Glavne naloge

I - Zasnova

Ekipa zasnove
EuroNatur, WWF, Revital

- > Izdelava koncepta valorizacijskega za AOE Bike Trail
- > Opredelitev ključnih elementov za normativni okvirom
- > Vzpostavitev in svetovanje o projektne sveta
- > Identifikacija potencialnih partnerjev Booking Center

Vzpostavlja in svetuje
Projektne svetu

II - Upravljanje

Projektni svet (PS)
Mednarodni konzorcij
vseh 5 TBR MDD držav

- > Splošno izvajanje
- > Definicija in izdelava načel, pravil in smernic
- > Izbor in sklepanje pogodb z Booking centri (javni razpis)
- > Nastavitev normativnega okvira
- > Sprememba AoE Bike Trail koncepta in koncepta valorizacijo
- > Posvetovanje in sodelovanje z organi zavarovanih območij

Izbira,
koordinira &
kontrolira

Finance

Svetuje &
koordinira

III - Izvedba

Booking centri (BC)

Finance

Zavarovana območja (ZO)

- Booking Centri**
- > Zavarovana območja
  - > ustvariti prihodke s prodajo AoE Bike Trail produktov
  - > delijo del zaslužka z AoE BT z PCs and PAAs
  - > Skrbijo za sklad z AoE standardi

Ponudniki storitev

- Ponudniki namestitev
- Storitve (izposoja, popravila)
- Ponudniki prevoza (shuttle)
- Vodiči

Booking Centri:

- > Vodenje informiranja in rezervacij
- > Razvoj produktov
- > Pogodbe s ponudniki storitev
- > Marketing in prodaja turističnih produktov
- > B2B Prodaja
- > Regionalna odgovornost za izvedbo in vzdrževanje

Vodstva zavarovanih območij:

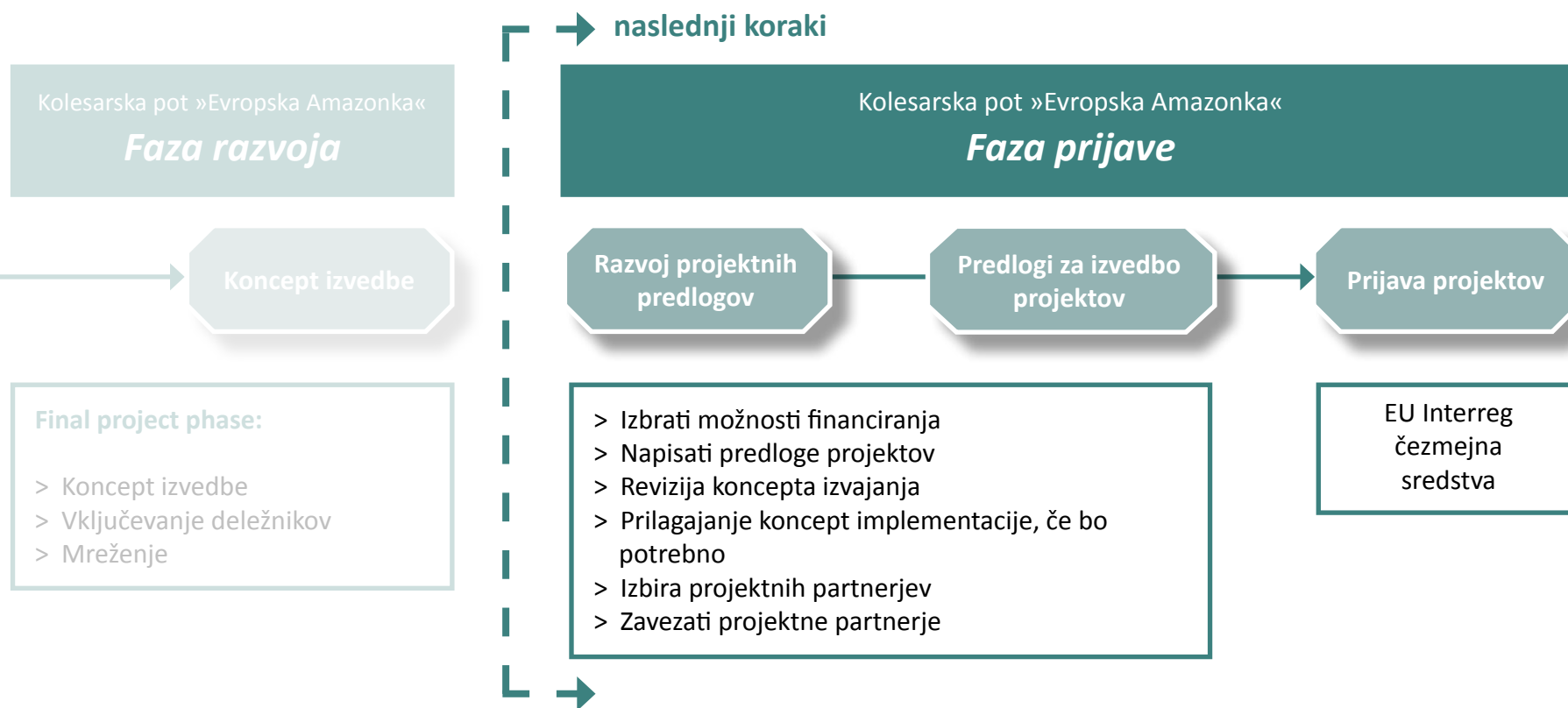
- > Sodelovanje s projektne svetom in Booking centri
- > Razvoj (skupnih) projektov
- > Zagotavljanje vodnikov, vodenih izletov itd.

Credit: Euronatur

6. Naslednji koraki

Prijava na razpise

Na podlagi koncepta izvajanja, naslednji koraki vključujejo izbiro projektних partnerjev in iskanje virov financiranja. EU sredstva (npr Interreg, dvostranski programi financiranja), so še posebej primerna za to. Prijave na razpise je treba ustrezno predložiti. Morda bo potrebno prilagoditi izvajanje koncepta v skladu z razpoložljivimi tehničnimi, organizacijskimi in finančnimi možnostmi.

Izvajanje

Izvajanje se lahko začne po odobritvi vlog in zagotovitvi financiranja. Že leto dni po tem, bo kolesarska pot »Evropska Amazonka« pripravljena za avanturistične kolesarje iz celega sveta.

Kolesarska pot »Evropska Amazonka« Faza izvajanja

Priprava na izvedbo

- > Potrditev projekt-nih predlogov
- > Finančni načrt odobren
- > Partnerji potrjeni
- > Vodstvo projekta imenovano

Izvedba projekta

Začetek izvajanja projekta:

- > Sklepanje pogodb s poslovnimi partnerji (tj ponudniki namestitev, najema koles, servisov, prevoza ...)
- > Nastavitev platforme za rezervacije
- > usposobiti zaposlene
- > Detaljno načrtovanje (pot fotomodel, faze, znaki)
- > Pogajanja z lastniki poti
- > postaviti smerokaze
- > Marketing & Prodaja ...

Pripravljeno za turiste

„AoE“ Bike Trail
– pripravljena za
touriste

Sodelujoči v projektu po abecednem redu

Milan Bajramović	Tourist Organisation of Sombor	Mojca Makovec Haložan	Municipality Velika Polana
Predrag Bandin	Bike & Bed Cyclist Camp LongTour	Vesna Maksimović	WWF Adria
Andrea Bedo	West Pannon Regional and Economic Development Non-profit Ltd.	Robert Mandl	Flexima Naturradreisen
Jadranka Bjelica	Cycling union of Vojvodina	Boris Masić	Apatin Tourism Cluster
Mateja Cah	Regional Development Agency of Virovitičko-podravaska County	Duško Medić	Green Network of Vojvodina
Marko Cmrečak	Varaždin County Tourism Board	Petra Medjimurec	Town of Ludbreg
Christian Contola	Tourismusverband Bad Radkersburg	Csaba Megyer	Balaton-felvidéki National Park Directorate
Anna Czigány	Balaton-felvidéki National Park Directorate	Klaus Michor	Revital
Jovan Eraković	Ciklonaut cycling association	Matjea Mihalić	Regional Development Agency of Međimurje County
Helena Hečimović	Development Agency Sjever	Dejan Mitić	NGO "Podunav" Backi Monostor
Martina Horvat	Municipality Velika Polana	Arno Mohl	WWF Austria
Éva Horváth	National Park Directorate Duna-Drava	Günter Mussnig	Trails Angels
Damian Jaklin	Municipality Velika Polana	Andreas Nemmert	Revital
Ivana Jurić	Regional Development Agency of Osijek-Baranja County	Ivanka Ognjanov	Bike & Bed Cyclist Camp LongTour
Klara Kerpely	WWF Hungary	Srdjan Omaković	Biciklarnik bike shop and CikloCOOLtura
Branko Korać	Apatin Tourism Cluster	Ivana Ožbolt	Tourist Organisation of Sombor
Tünde Kovács	Lenti and Area Rural Development Association	Zsolt Pálmai	South-Transdanubian Regional Development Agency
Luka Lakić	Outdoor Serbia	Zoltán Pámer	South-Transdanubian Regional Development Agency
Biljana Latić	JP „Vojvodinašume“	Strahinja Pekez	Tourism Department of Sombor City
András Lelkes	Balaton-felvidéki National Park Directorate	Ljubislav Počuča	Adrenaline Cyclo Sombor
Darko Levačić	Varaždin County	Tibor Polgar	West Pannon Regional and Economic Development Non-profit Ltd.
Monika Lovas	Crossbike and Environmental Club Association Pecs		

Radi bi se zahvalil vsem, ki so sodelovali v projektu in nas podpirajo s svojim znanjem in sodelovanjem!!

Antonio	Ratković	NGO Natura
Michaela	Reichard	WWF Austria
Ana-Maria	Reider Petrić	Regional Development Agency of Virovitica-Podravina County
Dragan	Ružić	Tourist Organisation of Sombor
Theresa	Schiller	EuroNatur
Dragana	Siljanović Kozoderović	CikloCOOLtura, PE for urban development of Sombor and BK Sombor (bike klub)
Branka	Španiček	WWF Adria
Ivana	Starčević	Regional Development Agency of Slavonia and Baranja
Milica	Stefanović	The Coca-Cola Company
Aleksandra	Stojkov	Ciklocooltura Zelena Prica
Nebojša	Subić	Cycling union of Vojvodina
Marko	Sudarić	S team
Balázs	Szóllósy	Hungarian Cycling Alliance (HCA)
Milovan	Topić	NGO Natura
Zoltán	Tóth	South-Transdanubian Regional Development Agency
Romeo	Varga	Institute for Tourism and Development Lendava
Saša	Velebit	Tourism Department of Sombor City
Iva	Vurušić Mađarić	Tourism board of Međimurje County
Szilvia	Wodtke	National Park Directorate Duna-Drava
Slobodan	Zarković	Ciklocooltura Biciklarnik

A GOLDEN HEART OF PANNONIA

Pannonia – a geographical term? A region? A plain? A little bit of everything, but Pannonia is honestly something else. Its blood is blue - its water. Its capillaries are the rivers, the wetlands and the backwaters. It has lush willow forests, aged oak trees, rich birdlife, sunny glades and mysterious hills looking over endless fields of wheat and sunflowers. And most of all - it has a soul. Generous and warm, lazy and sluggish at times, like the dormant waters surrounding a river island or an estuary, and wavy and turbulent at times, like a brief summer storm.

If you pass through the gates of the Pannonian soul open wide, you will find yourself on a trail allowing you to feel the smells and the tastes of traditional dishes and drinks, to touch the fluttering wings of startled wading birds, and to hear the playful glistening fish in the reed. Light, melancholy music from the river taverns will overwhelm you, the morning sunlight shining through the treetops will cheer you up.

The journey that you will experience has no beginning, no end. It is the journey through an enchanted circle of imagination, emotion and a long-forgotten feeling of timelessness and unity with the earth, water, the sun... This is the trail that leads you through the magic Pannonian soul to the golden heart of Pannonia.

Branko Korac

euRONATUR

Credit: G. Sajárek

Kolesarska pot „Evropska Amazonka“

Od Alp do Panonske nižine ob največjem naravnem rečnem sistemu v centralni Evropi.

Credit: Shutterstock

Credit: Shutterstock

Credit: Shutterstock